

Mechanika - sejfy

Nieustający wyścig między konstruktorami zabezpieczeń a fachowcami od ich przełamania trwa chyba od zawsze. Dlatego nie można zakładać, że istnieje sejf którego (przy wykorzystaniu odpowiednich, specjalistycznych narzędzi i odpowiednio długim czasie dostępu) nie uda się w ten czy inny sposób otworzyć!

W konstrukcji każdego "niezniszczalnego" czołgu jest załączek armaty która go zniszczy!

Dla oceny wytrzymałości zabezpieczeń mechanicznych na przełamanie wprowadzono klasy odporności oznaczane cyframi rzymskimi od I do XIII. Najniższą odporność mają zabezpieczenia zaliczane do I klasy odporności¹. Dla sejfów górny zakres wymaganej klasy odporności wynosi X. Nie wchodząc w szczegóły zasad podziału na klasy warto wiedzieć, że badania są prowadzone z rozróżnieniem czy przestępca będzie miał całkowity dostęp (otwór o średnicy 350 mm) do wnętrza sejfu czy tylko częściowy (otwór 125 mm). Klasa sejfu mówi nam do jakiej maksymalnej wartości przechowywania może on być przeznaczony². Jako jednostkę obliczeniową stosuje 120-to krotność przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia za ubiegły kwartał. Wynagrodzenie to jest ogłaszane przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego w Monitorze Polskim.

Uwaga: jeśli sejf podłączony jest pod system alarmowy to w zależności od klasy systemu można przechowywać w nim około dwukrotnie większą wartość! Wybór sejfu. Przed podjęciem decyzji co do zakupu sejfu warto odpowiedzieć sobie na kilka pytań. Oto one: Czy wartość przechowywanych przedmiotów nie będzie porównywalna z kosztem zakupu sejfu? Może lepiej będzie zdecydować się na skrytki lub ukryte pomieszczenie?

Ukryte pomieszczenia. Planując budynek można przewidzieć duże, ukryte pomieszczenie. Jeśli wejście do niego będzie starannie ukryte i nikt niepowołany o nim nie będzie wiedział to zwłaszcza w przypadku krótko trwającego włamania czy napadu takie ukryte pomieszczenie może okazać się zbawienne.

Skrytki. Ze skrytkami jest podobnie jak z ukrytym pomieszczeniem - jeśli są dobrze pomyślane i wykonane mogą być nawet skuteczniejsze niż sejf, zwłaszcza jeśli nic nie sugeruje posiadania znacznego bogactwa. Szczegółowej recepty na dobrą skrytkę podać nie można (opisanie przecież najlepszych skrytek natychmiast uczyni je najgorszymi ze wszystkich możliwych), ale proszę nie chować cennych rzeczy w lodówkach, w szafie z bielizną, cukiernicach, pod dywanem, w tapczanie, w książkach, w kwiatkach czy żyrandolu, bo o tym wie nawet najgłupszy przestępca. Jak widać łatwiej podać gdzie nie należy chować precjozów niż gdzie i jak je chować. Znam natomiast przypadki tak dobrze wykonanych skrytek, że dla ich odkrycia trzeba by rozebrać cały dom a przynajmniej wszystkie meble i ściany.

Czym się kierować przy wyborze sejfu? Czy klucz do sejfu powinien być jeden czy dwa; czy lepszy będzie mechaniczny czy też elektroniczny, a może oba? Z zasady przy przechowywaniu wartościowych rzeczy zaleca się jednoczesne stosowanie dwóch rodzajów zamknięć, najlepiej tak aby ich zasada działania była odmienna. Uchroni nas to przed niemiłą niespodzianką gdyby okazało się, że wynalazcy w środowisku przestępców wymyślili sposób na pokonanie jednego z zastosowanych zabezpieczeń. Dwa rodzaje zamknięć a więc i dwa klucze (jeden np. elektroniczny) w dużym stopniu chronią przed wymuszonym otwarciem czy przed otwarciem ukradzionym kluczem. Oczywiście nie można wtedy kluczy trzymać w jednym miejscu. Jeśli klucz ma być mechaniczny, to czy jego kształt i konstrukcja umożliwia dorobienie duplikatu z odcisku?

Sejfy starego wzoru, otwierane kluczem, tak jak zamek w drzwiach, nie są najlepszym zabezpieczeniem ponieważ, po pierwsze klucz można dorobić (jeśli można), po drugie są one łatwiejsze [zwłaszcza starsze konstrukcje] do otwarcia za pomocą materiału wybuchowego niż sejfy na zamek cyfrowy.

Czy istnieje groźba wymuszenia otwarcia sejfu? Jeśli tak, warto wybrać sejf umożliwiający ustawianie przedziału czasowego, w którym nie może być on otwierany nawet przez właściciela. Taki przedział czasowy można ustawiać z wyprzedzeniem wielu dni. Można też połączyć wymuszone otwarcie sejfu (otwarcie przez właściciela lecz ze specjalnym błędem) z uruchomieniem dyskretnego sygnału alarmowego powiadamiającego centrum monitorowania o napadzie.

Czy wartość zgromadzonych w sejfie rzeczy nie będzie na tyle duża, aby przestępcom opłaciło się go wywieźć bez otwierania? Jeśli sejf może być wyniesiony, trzeba przewidzieć jego umocowanie w ścianie lub do podłoża. W przypadku sejfów ciężkich trzeba sprawdzić, czy strop ma odpowiednią wytrzymałość i ewentualnie za pomocą dodatkowej konstrukcji tak rozłożyć ciężar aby nie przekroczyć dopuszczalnego nacisku na 1 m². Obecnie oferowane są sejfy wykonane ze specjalnych materiałów które przy tych samych wymiarach zewnętrznych co sejfy wykonane z materiałów tradycyjnych mają prawie dwukrotnie większą objętość wnętrza.

Czy sejf będzie otwierany kilka razy dziennie czy sporadycznie? W pierwszym przypadku lepiej mieć dwa sejfy, jeden otwierany często, a drugi ukryty, o którym nie muszą wiedzieć nawet inni domownicy. **Czy istnieje zagrożenie pożarem?** Oferowane są specjalne ognioodporne sejfy, w których temperatura nie przekroczy 50C przy dwugodzinnym działaniu temperatury 1000C. Oznacza to, że bezpieczne są w jego wnętrzu nawet informacje zawarte na nośnikach magnetycznych. Jedyną "wadą" tych sejfów jest to że po takim działaniu temperatury nie nadają się do powtórnego użycia a i samo otwarcie wymaga fachowca.

Jakie parametry powinny być podawane w ofercie sejfów i na co zwrócić uwagę? Najważniejsze jest przeznaczenie sejfu (w tym klasa odporności i odporność na działanie wysokiej temperatury) i jego wewnętrzna pojemność. Ważne jest ustalenie czy wymiary zewnętrzne podawane są z zawiasami i występującymi elementami szyfratorów oraz należy sprawdzić jaki jest kierunek i kąt otwarcia drzwi. Dobrze jest wybrać sejf zaopatrzony w skarbczyk - czyli mały sejf w dużym. Ponieważ zakup sejfu dokonywany jest jako inwestycja na wiele lat warto aby istniała regulacja ustawienia półek - sejf będzie dzięki temu bardziej uniwersalny. Proszę zwrócić uwagę na różnice w wadze sejfów o podobnych wymiarach zewnętrznych lecz o różnej klasie odporności oraz na różnice w pojemności sejfów w zależności od typu sejfu i producenta!

Uwaga: Ponieważ często sejfy montowane są w dolnej kondygnacji budynku może się zdarzyć sytuacja że na skutek awarii woda w pomieszczeniu osiągnie poziom kilkudziesięciu centymetrów. Zapobiec skutkom takiej sytuacji możemy albo przez stałe usytuowanie sejfu powyżej możliwego poziomu zalania albo kupując sejf wodoszczelny. Uwaga: Koniecznie trzeba sprawdzić czy sejf ma fabryczne przygotowane miejsce na przymocowanie czujki elektronicznej wykrywającej próby otwarcia sejfu metodami niszczącymi. Szczególnie jest to istotne w przypadku sejfów ognioodpornych ponieważ nie wolno ich nawiercać.

To co najwartościowsze i najtrudniej ukraść to nasze myśli, doświadczenie i wiedza.

Administracji z dnia 14 października 1998 r.[poz. 858] jest wprowadzone dodatkowo pojęcie "0" klasy odporności na włamanie

2 w powyższym załączniku podane są limity wartości jakie można przechowywać w zależności od klasy urządzenia

3 sejfy od klasy IV wzwyż powinny mieć dwa zamki

Autor:

Stefan Jerzy Siudalski
Specjalista w dziedzinie zabezpieczeń
Od 26 lat na liście biegłych sądowych z dziedziny ochrony
<http://ochrona.siudalski.pl>